

ledes er sat, vil være meget længere, end man i dette Øieblik er istand til at overflue; men selv om man ikke vil gaae ind paa saadanne Forpagtningsvilkkaar som dem, der ere tilbude, saa ligger det nær for dem af de ærede Medlemmer, der i det Hele ikke ønske at gaae over til en Statsdrift af Jernbanerne, at opfaste det Spørgsmaal, om der da ikke er et andet Grundlag for Forpagtning, paa hvilket man kunde bygge en saadan, ligesom ogsaa de ærede Medlemmer, som vare af den Anskuelse, kunde ansee det som en Mangel ved mit Forslag, at dette andet Grundlag ikke tillige fandtes dert, og at de derfor kunde ønske at stille et saadant Forslag som en Ændring til det af mig indbragte. Det er Grunden, hvorfor jeg troer, at det er nødvendigt kortelig at omtale, hvorfor jeg anseer for uheldig en Forpagtning, bygget paa det Grundlag, at Staten udløser det nuværende danske Driftselskab af dets Forhold til de jydsk-syenske Baner, selv overtager dem og igen forpagter dem med tilhørende Driftsmateriel, saaledes at Staten tilveiebringer den fornødne Capital til Udløsningen og overlever Driftsmateriellet til Benyttelse af Forpagteren, og det er ganske vist, at der vilde være Hundrede for Een, som man vilde kunde faae til at overtage en saadan Forpagtning, hvortil der ikke for Forpagteren hørte nogensomhelst Capital, og ved hvilken der Intet risikeredes for ham, men hvor han uden Risiko havde Afgang til et Udbytte. En saadan Forpagtning vilde nemlig, saa forekommer det mig, hvile paa det fuldkomment grundfaste Princip, at gjøre Forpagteren uinteresseret i Banernes og Driftsmateriellets Vedligeholdelse. Der er saa mange kyndige Landmænd her tilstede, til hvem jeg vil oplæse det Spørgsmaal, om de ikke vilde finde det uforstandigt at indgaae Forpagtningscontract om en Landeiendom med Overlevering af Besætning og Redskaber paa kort Opsigelse og saaledes, at Forpagteren skulde have Andeel i Nettoudbyttet. — Jeg troer, det vilde vise sig, naar en saadan Forpagtning var tilende efter kort Tid, at Forberne vilde findes ubpibsfede, Bygningerne faldefærdige og Besætningen ødelagt, men aldeles saaledes vil det ogsaa gaae, forekommer det mig, med Hensyn til Jernba-

nernes Driftsmateriel, naar Forpagteren ikke paa nogen Maade var interesseret i at vedligeholde dette Driftsmateriel, men kun maatte have til Formaal saa hurtigt som muligt at drive Banerne saaledes, at de gave det størst mulige Netto-Udbytte, hvoraf han selv tog en Andeel, uden at have bragt noget Offer derfor. Samtidigt med, at Staten saaledes skulde bringe famillige pecuniaire Offre for denne Udløsning, skulde overtage den hele Risiko for Driften, skulde den da tillige give Afkald paa enhver Indflydelse paa Fartplaner og Tæxter, paa alle de Reformer, som Staten kunde ansee nyttige for sit eget og Publicums Tærx; den skulde tillige give Afkald paa at faae Andeel i Udbyttet, uden at Forpagteren bragte noget Offer, paa Grund af hvilket han havde Krav paa en saadan Andeel. Staten vilde endelig give Afkald paa at komme til den Simplification og de Besparelser, der kunne tilveiebringes ved en Forening af Post- og Telegraphvæsenet med Jernbanevæsenet. Dersom den Fare, der var forbunden med at overlade en Forpagter Driftsmateriellet paa saadanne Vilkkaar, skulde undgaaes, saa vilde der behøves en meget virksom Control, som, dersom den skulde betyde noget, virkelig vilde blive overmaade kostbar. Derfor kan jeg heller ikke ansee et Forpagtningsgrundlag saaledes for at være tilraadeligt, og jeg seer da ikke rettere, end at vi maae komme dertil, at Staten selv bør overtage Driften af Banerne, som jeg ogsaa vilde ansee for det i alle Henseender Rigtigste, Naturligste og Vildeste. Det er billigt, at Staten, som har tilveiebragt en stor AntægsCapital, ikke frastriver sig det overmaade betydningsfulde Prærogativ, som der for hele Landets Udvikling ligger i at kunne drive Jernbanerne paa den hensigtsmæssigste og nyttigste Maade. Det er sagt, at Actionairernes og Publicums Interesser i væsentlig Grad falde sammen ved Benyttelsen af Banerne. Jeg troer, det er en uholdbar Paa-stand, og jeg troer at kunne henholde mig til det meget grundige Foredrag, som det ærede 12te kongevalgte Medlem (Fischer) derom holdt under en anden Sags 1ste Behandling. Nei, jeg troer det er saa langtfra, at Actionairernes og Publicums eller Statens Interesser falde sammen, at jeg tværtimod troer, at disse gaae